

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.
 Fiókkiadóhivatalok: **Zomborban: Kollár József, Ujvidéken: Schäffer Péter** könyvkereskedéseiben, **Szabadkán: Braun Adolf** nyomdájában, **Bács-Almásán: Rosenberg A.** czégnél.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 k. — Fél évre 6 k. — Negyed évre 3 k.
 Tanítóknak, aljegyzőknek, irnokoknak és földmivészeknek év 8 kor. félévre 4 kor. negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

Munkát a népnek!

Teljes erővel köszöntött be a tél. Az ország minden vidékéről 5—8 fok hideget jelentenek, mely megakadályozta azt, hogy a nép a megkezdett késő őszi munkákat folytatva, azokat befejezze. A még megszokott enyhe és meleg ősztől, váratlanul jött hideg napok váltották fel. Az elmúlt kellemes, napsugaras napok hatása alatt, még szép utóvirulásában álló természet, alig egy éj leforgása után téli köntöst öltve, szomorú benyomást gyakorol a szemlélőre, de még szomorúbb körülmények közé sodorja egy a gazda közönséget, mint a szegényebb néposztály elemeit. Méltán kell a felett gondolkodóba esnünk, hogy miképpen és mily eszközökkel védekezzünk a korai és így előrelátható hosszú és kemény tél ellen, mely a nyomor és szükségnek ajtót nyitva, szabad bemenőt biztosít a szegény ember úgy is kevésbé boldog hajlékába?

Az ideai szárazság, ennek folytán a gyenge termés, a takarmányhiány és a még mindig fokozódó, általános drágulás csak még növelni és terjeszteni fogják a nyomort és szükségét, e mellett megteremtik az elégedetlen — és télen-séget, mely a szegényebb sorsú nép között ugys már óriási mérvet ölt. Emeljük fel szavunkat a szegény nép érdekében; lépünk érintkezésbe vele, hogy ügyes-bajos dolgaik megbeszélve, tőlünk telhetőleg rajtok segíthessünk. Igazán, szomorú következményeknek nézünk e tél folyamán elébe. Az ádáz és tévtanokat hirdető szocializmus, majd szedi áldozatait az ugys gyenge, ingadozó, ezen tanokra hajló napszámos és szegényebb iparos nép között.

A tisztességes megélhetés és kenyérkeresés kérdése forog kockán. Ugy a kis gazda, mint pedig a napszámos és szegényebb iparos nép,

kénytelen lesz minden ingóságát pénzre tenni, hogy így családjának a tisztességes megélhetést biztosítsa, azt a nyomor és inségtől megmentsse. Ha ennek elhárítására egyrészt, még ez sem lenne elegendő eszköz, másrészt pedig a kedvező és jobb körülmények között élő gazdák részéről egyáltalán, vagy csak megfizethetetlen árak fejében részesülnének támogatásban, akkor bizony az még a törvények által tiltott, büntös cselekményektől sem riad vissza. Ezen előre látható, de még idejekorán némileg elhárítható szomorú jövő, hazánk nagyon is sok községében, való tényre fog lenni. Ezért feltétlenül szükséges nem annyira az elővigyázatosság, mind inkább a szegény népek télen át való foglalkoztatása, mert az előbbi vajmi gyenge védekező a nyomor és ezekből származó bűnök elhárítására. Foglalkoztatni kell a népet, azt a télen át kenyér, meleg hajlék és ruhához juttatni! Ezt úgy a felebaráti, mint a hazaszeretet is parancsolja. Ne engedjük tönkre tenni és ne nézzük tétlenül, miként pusztul hazánk népe, a nélkülözés és munkahiány folytán.

A magyar nép körében már régi idők óta szokásban volt az, hogy a mezei munka szünete alatt, a téli hónapokban házi foglalkozással töltötte el az egész háznép az idejét. Ezen a télen át üzött házi szorgalomból telt ki a családunk ugyszólván minden ruhája. A könnyebben készíthető tárgyak, a család tagjai által készítették el. Erre a legszigorubb tanító mester: a szükség tanította a népet. Az ilyen házi foglalkozásnak meg is volt a haszna, mert mindenki sokféle hasznos és szükséges dologgal látta el háza tájékát. Nem is megy mese számba az öregek azon beszéde, midőn most a régi, de jó időkről beszélgetnek.

Az utóbbi évtizedek azonban sokat változ-

tattak a helyzeten. Lassan-lassan elhanyagolt és megszűnt, csaknem minden ilyen rendű házi tevékenység. Ezen változás okai után kutatva, oda jutunk, hogy a régi időben nagyon is divott házi foglalkozásokat, az újabb időben fellendült gyáripar majdnem teljesen kiküszöbölte. A gyárak a mindennapi élet legszükségesebb portékáit nagy tömegben, oly olcsón állítják elő, hogy ezek készítésével foglalkozni a házinép fölöslegesnek tartja. Pedig nem így van. Ha a gazda maga készíti el, már is megtakarította az azon tárgyak gyári értékét, de még ennél is többet, mert a házilag készített tárgyak tartam és anyagra nézve sokkal többet ér, mint a gyárilag előállítottak. Ez még nem volna épen baj, mert nézhet a gazda más jövedelmező téli foglalkozás után. Esetleg meg is tenné, ha módját tudná és ismerne a sok különféle, többé-kevésbé jövedelmező téli foglalkozásokat.

Ismerve a nép gyöngeségeit, hogy maga erejéből alig képes valamit tenni, könnyen elcsügged, télen-ségre hajlik és hogy legnagyobb része semmittevésével szereti eltölteni a télnek rövid, de annál unalmasabb napjait és hogy ép a téli napok azok, melyek már oly sok családnak fentartóját a munkától elszakítva és könnyelmű életre terelve, az egész családot a tönk szeiere juttatták.

Mindezen szomorú valóságok tudatában szükséges, hogy az illetékes factorok oly munka és iparágakat terjesztsenek a nép között, melyek azt munkához szoktatva, télen át is állandóan foglalkoztassák. A hely, körülmények és viszonyoknak megfelelőleg kellene téli munkát a nép között meghonosítani. Erre a gazd. egyesületek volnának hivatva, vármegyék és járásonként intézkedni. Ők ismerik területükhöz tartozó községek és vidékek sajátosságait, a nép által elő-

A Businessmenek hazájában.

— New-York. —

A „BÁCSMEGYE” számára írta:

Latinovits Géza orsz. képviselő

(5)

NEW-YORK, 1904. szeptember.

Bájosabb és elragadóbb képet alig lehet képzelni, mint a New-York kikötőjében vezető tengeri ut, mely számos sziget és szoros között vezet végig. „Sandy Hook”-nál pillantjuk meg a szárazföldet, hol a hajókalauz lép a fedélzetre; mert a sok zátony veszélyessé teszi a hajózást. A hajók utja itt világító hajókkal van megjelölve. Mindenfelé szép zöld pázsitos szigetek, melyeken sötétzöld lombozatu aranyas tók közül kedélyes nyári lakok bukkannak elő.

Látjuk a Staten és a Long Islandot, ez utóbbi keresett tengeri fürdő. A páratlan forgalom előjeleit már itt tapasztaljuk. A gőzhajók minden nagysága és formája képviselve van; a vonatok szállítására berendezett „Ferry”-k, — ugyszintén a teher- és más járművek szállítására berendezett kisebb „Ferry”-k. A két-három emeletes személyszállító gőzhajók, a jellegzetes könyök hajókkal, — melyek messziről eltűnnek — ezek pótolják a nálunk megszokott csavargózósóket. Azután a vontató gőzösök hosszú sora bontakozik ki a szemlélő előtt. Majd az ugysvezett „Norrson” hoz érünk, melyeket erős agyutelepek védnek, mint a Fort Wodsworth és Tompkins; továbbá a kis sziklaszigeten a Fort Lofogette. A „Clifton”-nál lassítja menetét a hajó, mert itt száll fel az ugysvezett „Health Officer”, ki az egészségügyi viszonyokat vizsgálja.

Majd kitérül a New-Yorki nagy kikötő, mely valóban bámulatba ejti a szemlélőt, még az ily látványokhoz megszokott szemet is. A gőzhajók, vitorlások óriási tömege lepi el azt. A hajók füstjétől az egész láthatár ködbe van burkolva.

Látjuk Brosklyu és Sersey Cityt, majd Bedloe's Islandot, hol a Franciaország által ajándékozott, óriási arany szabadságszobor áll. Azután a régi Castle Williams a Governor Islandon, — majd a híres Ellis Island — hová a bevándorlókat szállítják és a hol azok sorsa felett döntenek.

A szokatlan aranyu forgalom és a változatos élénk élet szibbasztólag hat idegeinkre, mindaddig, míg azt még nem szokjuk.

Soká tartott, míg hajónk nagy csörömpöléssel horgonyt vetett, a hatalmas bádoggal borított nagy raktár előtt. Csakhamar betolják a gözdaru segítségével a széles hidat és a népvándorlás megkezdődik.

Mindenki elsőnek akar érkezni a partra és a nagy tolongásban ugyancsak megropogtatják az ember bordáját.

Ugyan a hid szélén áll egy hatalmas teremű, borotvált képu rendőr, de közönyösen nézte a dulakodást és a kedélyes amerikai szokás szerint, szájában majszolta a bagót. Arczán egy izom se rándult meg, bármily életveszélyes volt a tolongás.

Azt hittük, az amerikai magyarság nagy számmal fog kivonulni fogadásunkra, de nagy bámulatunkra mindössze három szál magyar üdvözölt. A mint azután később értesültünk, a fogadóbizottság kebelében nézeteltérések merültek

fel és a meghasonlás következtében a hangulat csökkent. Annál lelkesebben üdvözölt Agoston ur, a fogadóbizottság elnöke.

Azután igen szívélyes bánásban részessített bennünket, az azóta — sajnos — súlyosan beteg Ilyosevits gör. kel. lelkész Brovlyuban. A finom és uri modoru osztrák-magyar főkonzul Dessewffy Tamás is elénk jött, kíséretében volt az előzékeny és kedélyes titkára, Nyiry ur, ki közkedveltségü honvédelmi miniszterünk testvére — és már hat esztendő óta lakik New-Yorkban.

Az amerikai kormány előzékenysége folytán podgyászunk fel lett mentve a szokásos vámvizsgálat alól, így tehát a „Cier”-t csakhamar elhagyhattuk. Hosszabb vitatkozás tárgyát képezte, hogy hol üssön tanyát a magyar csoport. Végre is a többség oda nyilatkozott, hogy lehetőleg egy helyen tömörüljenek. Dessewffy főkonzul ajánlatára a Woldorf Astoria-ban béreltünk szobákat, mely a világ egyik legnagyobb és legényesebben berendezett szállodája. Természetesen az árak a fény és pompának megfelelő magasak, — különösen az amerikai árakhoz nem szokott európainak — mert akárhogy vesszük is a dolgot, mégis úgy van, hogy a mi nálunk egy koronába kerül, — az Amerikában egy dollár — vagyis ötször annyiba. Azonban a szálloda vezetősége, tisztelete jeléül ötven %-kal le szállította a szoba-árakat.

De ezen kedvezmény a mi európai fogalmaink szerint nem volt kielégítő, mert még így is fejenkint három dollárt, vagyis 15 koronát fizettünk naponként, pedig a szobák legtöbbször nem is az utcára, hanem az udvarra nyílt. De azt azután meg kell adni, hogy a legtöbbször ké-

állítható tárgyakat és azok anyagát, valamint előállítási módját szakemberek által a nép bevezethető az egyes munkaágakba, mely látva, hogy ezen inkább játék — mint munkának látszó foglalkozás mégis hoz néhány fillért a konyhára, csakhamar megkedveli azt és mint a téli nyomor előzőjének fogja tekinteni.

Szép példát mutat e tekintetben vármegyei gazd. egyesületünk, mely sok községben meghonosította a „téli háziipar tanfolyamokat“ és ez által sok szegény embert juttat télen át kenyérhez. Fel tehát munkára! Ne legyünk a nép érdekében közömbösök! Hosszu a tél, mely munka hiányában csakhamar felemészti a munka időben megszerzett néhány garast. Mi fog jönni ezután? Ez a jövő titka. Bizonyára szomorú állapotok. Ezek elhárítására juttassuk a népet téli foglalatosságokhoz.

Hetényi Márton.

Politikai mozgalmak Bácsme- gyében.

Bácsme gyében a szabadelvűpárt és az ellenzék egyaránt lázas tevékenységet fejt ki. Már ezen a héten is sok helyen tartottak pártgyűléseket. Ezekről a következőket írják — *saját tudósítóink* : —

KERÉNY.

A kerényi választókerület szabadelvű pártja f. hó 24-én Kerény (Kernyája) községben közgyűlést tartott, hogy állást foglaljon a legutóbbi politikai eseményekkel szemben. A közgyűlés lefolyásáról a következő jelentést vettük :

Heincz Albert pártelnök üdvözlő a nagyszámú megjelent párttagokat és magasan szármaló, hazafiasságtól lángoló beszédben ösmereti a politikai helyzet komolyságát és a legutóbbi politikai eseményeket. Igen meggyőző érvekkel kimutatja az ellenzék makacs magatartásának helytelenségét és elítéli az ország erkölcsi és anyagi veszélyét és kárát okozó áldástalan obstrukciót, melynek elnyomása minden igaz hazafinak elsődrendű kötelessége. És a midőn áttért annak ismertetésére, mint törte meg a miniszterelnök az obstrukciót, tulvevén magát az ország békéjének és jólmegiontott viszonyainak érdekében a formásokon, a közgyűlés szünni nem akaró helyeslésben tört ki, és sokszorosan megélt Tisza miniszterelnököt. Egyhangúlag határozattal emeltetett, hogy a miniszterelnök eljárását a közgyűlés helyesli, és ez alkalomból a következő üdvözlő táviratban köszönetét, elismerését és osztatlan bizalmát fejezi ki :
Nagyméltóságú borosjenői és szegedi gróf Tisza István miniszterelnök urnak

Budapest.

A törvényes erő által, a törvénytelen erőszak ellen követett rendkívüli, de jogos és indo-

kolt eljárást a kerényi választókerületi szabadelvűpártnak mai napon tartott közgyűlése helyesli és Nagyméltóságod iránt továbbra is változatlan bizalommal, tisztelettel és nagybecsüléssel — ezen felül pedig hálával is viseltetik.

Ezen szavakat nem a hatalom előtti meghunyászkodás, hanem az önérzetes és szabad akarattal rendelkező választók hazafias érzete diktálta.

Mi ezentul is Nagyméltóságod áldásos példából fogunk erőt, kitartást és lelkesedést meríteni és harcolni fogunk mindaddig, míg a haza és trón igaz ügyét diadalra nem visszük.

A párt megbízásából :

Heincz Albert Zsupanszky Milivoj
elnök. jegyző.

Nemkülömben üdvözlő távirat menesztett az országos szabadelvűpárt elnökehez és a kerényi választókerület országgyűlési képviselőjéhez, és pedig a következő szövegezéssel :

Nagyméltóságú podmanini és aszodi báró Podmaniczky Frigyes urnak az országos szabadelvűpárt elnöke

Budapest.

A nemzeti akarat alkotmányos kifejezője, a többséget törvényesen képviselő szabadelvűpárt bár rendkívüli, de jogos és igazolt eljárását a kerényi választókerület szabadelvűpártja mai napon tartott közgyűlésében osztatlan helyesléssel és örömmel vette tudomásul.

A párt egyhangú határozata folytán újból szeretettel üdvözljük Nagyméltóságodat és további lelkes támogatásunkról biztosítjuk a bölcs vezéréte alatt álló hazafias többséget.

Heincz Albert Zsupanszky Milivoj
elnök. jegyző.

Nagyságos ómoroviczai Piukovits József országgyűlési képviselő urnak.

Szabadka.

A magyar parlament munkaképessége tekintélye és szeméfnye megóvásának, illetve az ellenzék szegényére vált obstrukció megtörése érdekében követett bátor és férfias eljárását az egész kerületből nagyszámúan egybegyűlt választói helyeslélvén, van szerencsénk Nagyságodat erről és változatlan bizalmunkról tisztelettel értesíteni.

Heincz Albert Zsupanszky Milivoj
elnök. jegyző.

A táviratok felolvasását óriási lelkesedéssel fogadták a párttagok és hálásan megélték az üdvözlőket.

Ugy az elnök Heincz Albertnek beszédjét, valamint a sürgönyök tartalmát Müller János (Ujszivác) németül, Zsupanszky Lyubó (Oszivác) pedig szerbül megismételte, a mi szintén általános helyeslésre talált.

Ezekután Székely Sándor (Bácsgyulafalva) emelkedett szólásra. Remek tartalom, rendkívüli ügyességgel rögtönzött beszéddel köszönte meg Heincz Albert elnök íradhatatlan ügybuzgóságát, s indítványozta, hogy ezen kiváló működésért jegyzőkönyvi köszönettel adozzon a köz-

gyűlés szeretett elnökének. Ezen indítvány is egyhangú lelkesedéssel emeltetett véghatározattá, s miután Heincz Albert elnök, megköszönvén a megjelent párttagoknak egységes közreműködését, berekeszti a közgyűlést, azon kérelemmel, hogy a párttagok vigyek szívélyes üdvözlőt az otthonmaradt párttagoknak is, és működjenek oly irányban, hogy az esetleges bekövetkező körülmények a pártot készületlenül ne találják.

Ezzel a közgyűlés — az elnök életével véget ért.

A közgyűlést kedélyes közös ebéd követte, a melyen számos szebbnél szebb, lelkesítőbbnél-lelkesítőbb felkőszöntő hangzott el.

Szekely Sándor (Bácsgyulafalva) a miniszterelnököt eitette, Deak Andor (Csonoplya) a főispánra, Heincz Albert — báró Podmaniczky Frigyesre, Zsupanszky Lyubó (Oszivác) Heincz Albert elnökre üritette poharát, mely felkőszöntők mindenikét lelkesedéssel és éljenzésekkel kísérték. Ezek után egész sorozata következett a felkőszöntőknek.

Elmaradásukat igen sokan — köztük Vidakovich Jenő (Nemesmilitics) alelnök is — igazolták, kijelentvén, hogy a közgyűlésen hozandó határozatokat magukra kötelezőknek ismerik el, s azok végrehajtását teljes erejükkel fogják támogatni.

A közgyűlés folyamán felolvastattak a mult közgyűlésből menesztett üdvözlő táviratokra kapott válaszok, a melyekben gróf Tisza István miniszterelnök, báró Podmaniczky Frigyes, az országos szabadelvűpárt elnöke, Latinovits Pál főispán és Piukovits József országgyűlési képviselő meleg szavakban fejezték ki köszönetüket az üdvözlőketért. Különösen nagy hatást gyakorolt a közgyűlés tagjaira gróf Tisza István miniszterelnök válaszirata, a kit sokszorosan és kitörő lelkesedéssel megélték.

Az apatini választó kerület liberális párti gyűlése.

APATIN, 1904. nov. 29-én.

F. hó 27-én Apatinban az Andrász vendéglőben legalább 500 választópolgár jelenlétében tartották meg a liberális pártiak alakuló gyűléseit.

Zsibory József dr. Apatin népszerű ügyvédje közfigyelem között felállt és kifejtette a gyűlést célját, hangsúlyozva, hogy elérkezettnek látja a liberális párt megalakítását. Köz helyeslés között ajánlotta korelnökül Raichl Péter földbirtokost és korjegyzőül dr. Bruck Mór, az apatini izraelita hitközség elnökét és ügyvédet. Ezek köszönettel vették a megtisztelő bizalmat, mire Raichl Péter földbirtokos, mint a szabadelvű párt nesztora, kifejtette a mai nap fontosságát és a pártelnök választását javasolta.

nyelmet élveztük szobáinkban. Finom, izléses butorok, pompás puha ágyak, szép festmények díszítették szobáinkat.

Minden szoba mellett fényes berendezésű fürdőszoba, hideg és meleg vízzel. Szóval a kényelem még a legraffináltabb izlésű világít is kielégíthetett. Maga a szálloda látványosság; hisz építése és berendezése 25 millió dollárnál többet emésztett fel. Egyezeröttszáz szoba áll a vendégek rendelkezésére. Az emeletek száma husz, melyekbe a lift szédítő gyorsasággal szállít fel — a bizonytalanság érzése nélkül. Az alkalmazottak száma az ezerekbe megy.

Rendkívül mozgalmas az élet a széles és pazarul díszített folyosókon, a nap minden szakában hullámzik a sok amerikai és idegen.

Kiváló izléssel díszített nagy éttermek állanak a vendégek rendelkezésére. Azután a számos mellékhelyiség; a dohányzók, társalgók, női szalonok stb., mindannyi más és más stílusban díszítve. A földszint alatti helyiségekben van a hatalmas konyha, hol egész csapat szakács és kukta foglalatósodik. Azután a nagy mosókonyhák, hol száz és száz női kéz tisztítja a fehérneműt. No azután az amerikai szállodákban elmaradhatlan cipőtisztító helyiségek, hol potom 10 centiért (25 kr.) ragyogó fényesre mázolják a cipőket — feketeképp, vigyorgó négerék. Tudvalevőleg az amerikai szállodákban szolgálatra alig számíthat az utas — és ha van is, akkor sincs benne köszönet. Itt teljesen ama elv uralkodik: „Help yourself.“

A szálloda XX-ik emeletén van egy úgynevezett „Roof Garden“, hol esténként igen szép hangversenyeket tartanak, kizárólag a szállodai vendégek szórakoztatására. A szállodai igazgatóság tagjai közt egy magyar ember is helyet foglal, Kun nevezetű uri egyén, ki saját szor-

galmával legalacsonyabb sorsból küzdte fel magát ezen nagyszerűen dotált állásba. Sok tekintetben nagy segítségünkre volt Kun ur, — sőt annyira ment előzékenységében, hogy az I. emeleten egy fényes szalont bocsájtott a magyarok rendelkezésére.

Jellemző az amerikai szállodákban létező kiszolgálásra nézve az alábbi eset, ami velem történt meg. Egy ruhadarabot óhajtottam javíttatni. Becsengtettem, az úgynevezett „page“-t az ötödik csengetésre nagynehezen bejő és mogorva arccsal szememre veti, miért csengetek annyiszor, — ez Amerikában nem szokás, — azután kérdi, miért zavartam nyugalmában. Egész alázattal előadom óhajomat, ő kegyesen meghallgat — és kijelenti, ez nem az ő ügyköréhez tartozik, hanem szivességből megteszi, hogy az illetőt beküldi. Várok ismét félórát, míg megjelenik egy fiatal gentleman és kérdi, miért hívtam. Elmondván kérésmet, egész kereken kimondja: ez nem hozzá tartozik, hanem most kivételesen átadja a ruhadarabot annak, a ki ezután elviszi, mert látja, hogy még nem ismerem az amerikai viszonyokat.

Éppen két óra telt el, míg óhajom teljesedésbe ment. Ez így van minden téren.

(Folytatása jön.)

„Leány álmok“-ból.

A bánat velem egy barát lett,
Itt is szagát, ott is sebez . . .
Talán az én forró szerelmem
Érdemlett büntetése ez.

Elgondolom sokszor meg gamba
Óh mennyit is szenvedtem én . . .
S oltárom képe: nagy szerelmem
A valóságban bár enyem :

A bánat velem egy barát lett,
De most már boldogsága van,
Reám tekintesz — s nem tudom
l'anaszra nyitni ajakam . . .

Dr. Radványné Ruttkay Emma.

Hír a falunkból.

Meghalt egy lány, s miként lenni szokott,
Halvány, hideg, a szive nem dobog,
Ereiben kihűlt, megaludt a vér
Zokog körülötte szülő és testvér.

Jön a rokonság; sok kiváncsi nép
Kőnyves szemmel a koporsóhoz lép.
Találgatják: mi baja lehetett
Szegény lánynak, hisz alig volt beteg.

. . . . S a halott fekszik némán, mereven.
Mégis mintha sóhajtna csendesen,
Mintha sugná: csak én mondhatnám meg,
Ki tette azt, hogy szivem megrepedt.

Eichardt Károly.

Szűnni nem akaró éljenzés között a párt régi elnöke Dombovits Márton apatini földbirtokos és sörgyáros választatott meg, kiért egy négy tagu bizottság ment el, közölve vele az örvendős hírt és egyben meghívták a gyülekezetre. Dombovits Márton az osztatlanul feléje fordult bizalmat szép szavakban megköszönte és biztosította a liberális pártot, hogy a jövőben az igazi szabadelvűség zászlaját tisztán és tennén fogja lobogtatni. Rendületlen hite, hogy a szabadelvű párt győzni fog. Kötelességének mindenben fog eleget tenni s büszkén vallja, hogy a választók bizalma a legszebb jutalom, a melyet kaphatott. Hálat a közszereplésért sem a múltban, sem a jelenben nem keresett, de a mi tehetségében áll és amit a kerület, valamint Apatin községének érdeke kívánja, mindent megtesz, mert egyetlen vágya a kerület és székhelyének jóléte.

Szűnni nem akaró éljenzés követte szavait és a választók valóban tüntettek puritán jelleme mellett.

Következtek azután a további jelölések. Helyettes elnökül megválasztott dr. Zsibory József apatini ügyvéd szűnni nem akaró éljenzés mellett, továbbá alelnökkül Sporser József földbirtokos, Szajer Antal téglagyáros, Morber Antal, az apatini ipartestület elnöke, Viederkehr Antal, volt községi bíró. Jegyzőül dr. Récsy János ügyvéd, Witzmann József, a Bács-Bodroger Zeltung szerkesztője, Rozovics tanító, Kás József földbirtokos.

Apatin községében megalakított egy százas végrehajtó bizottság és a kerület községei részére egyenként egy egy 10 tagu végrehajtó bizottság.

Óriási lelkesedés között határozatba ment Tisza István üdvözlése, kit a párt teljes bizalmáról biztosít, sürgőnyileg üdvözölték báró Podmaniczky Frigyes, az országos liberális párt elnöke, báró Vojnits István, a párt alelnöke és Bacska legnépszerűbb férfija, továbbá Latinovits Pál főispán.

Báró Podmaniczky pártelnök a következő sürgőnyt küldte Dombovits Márton ujonnan választott elnöknek:

„Ottani elvtársainkat új szervezkedések alkalmával, hűveink élén pedig elnök urat, *kinek kezében lobogónkat jó helyen tudjuk*, a legszívélyesebben üdvözöljük, ha támogat ezen súlyos mozgalomban, melyet végig kell harcolnunk minden jó hazafiai együtt és így bizalommal nézhetünk a jövő elé.”

Vojnits István báró a következő sürgőnyt küldte:

„Az apatini szabadelvűpárt újbóli megalakulása alkalmából tanusított szíves figyelmet igen köszönöm, kívánom, hogy kipróbált vezetése mellett pártunk országunk javára folyton erősödjék, hazafiai üdvözlettel *Vojnits István.*”

Latinovits Pál főispán a következőképpen válaszolt:

„A szívélyes üdvözlést fogadják hálás köszönetemet, igaz tisztelője *Latinovits Pál.*”

Jellemző, hogy az ellenzék ugyanazon napon „földosztó gyűlést” tartott és ekkor határozatba ment az egyesült ellenzék üdvözlése.

Egyben szennyes plakátokon igyekeztek a választókat a megjelenéstől visszatartani.

Pártgyűlések a megyében.

Ujverbász.

Ma nov. 29 én tartotta az ujverbászi választókerület szabadelvű pártja pártgyűlését a helybeli kaszinó termeiben. Már a kora reggeli órákban nagy csoportokban érkeztek szabadelvűpárti választók, még pedig a választókerület színe-java, Ujverbászra. Mikor délelőtt 10 órakor dr. Récsy Ede kulai ügyvéd és földbirtokos, a választókerület szabadelvűpártjának elnöke a gyűlést megnyitotta, vagy 600 főre volt tehető a megjelentek száma úgy, hogy sokan be sem fértek a kaszinóba.

Dr. Récsy Ede tartalmas s feszült figyelemmel hallgatott elnöki megnyitójában, nagy vonásban vázolta a mai politikai helyzetet, utalt annak a szükségére, hogy a kerület szabadelvű választói az eseményekkel szemben állást foglal-

janak. Majd átadta a szót dr. Deák Béla kulai ügyvédnek, aki magyar nyelven fejtegette a mai politikai állapotok előzményeit és november 18-i ülése jelentőségét, amely abban foglalható össze, hogy biztosítva lón a magyar parlament munkaképessége. Nem azért küldik az ellenzéki kerületek sem az ő képviselőiket a képviselőházba, hogy ott a rendet megbontsák és minden üdvös munkát lehetetlenné tegyenek. Üdvözlőnk kell tehát azt az okos, erélyes férfit, aki az ország közöhszóját teljesítette a parlamenti viszonyok konszolidálásával.

Dr. Deák után dr. Munk Adolf ujverbászi orvos német, majd Leszkovác Miletta szerb nyelven tartottak megújuló taps és éjjennel kísért, hatásos beszédet.

Végül dr. Récsy Ede elnök indítványára egyhangulag, kitörő lelkesedéssel határozta el a pártgyűlés, hogy gróf Tisza István miniszterelnököt, báró Podmaniczky Frigyes és báró Vojnits Istvánt, a kerület országgyűlési képviselőjét, az országos szabadelvűpárt alelnökét táviratilag üdvözlik. Táviratilag fejezte ki a pártgyűlés szeretetét és bizalmát Latinovits Pál, Bácsbodrogi megye főispánjának is. A sürgönyök szövege a következő:

Nagyméltóságú gróf Tisza István miniszterelnök urnak

Budapest.

Az ujverbászi választókerület szabadelvű pártja igen népes kerületi pártgyűlésen nagy lelkesedéssel hozta meg azon egyhangú határozatát, hogy Nagyméltóságodnak a házszabályok módosítása tárgyában kifejtett akcióját mint egyedül célhoz vezetőt, mint elkerülhetlen szükségeset helyesli, azt tiszta hazafias meggyőződésből szívvel lélekkel magáévá teszi és támogatja s hogy nagyméltóságod lángoló honszeretében, nagy bölcsességében, pártatlan erélyében megtalálja azon biztosítékokat, amelyek közviszonyaink várva várt megjavulásához vezetnek. Midőn Nagyméltóságod nehéz munkájában rendíthetetlen bizalmunkról biztosítjuk, kérjük a gondviselőt, hogy Nagyméltóságod fényes tehetségei hazánk javára nagyon soká érvényesíthesse.

Hazafias üdvözlettel

az ujverbászi választókerület szabadelvű pártjának elnöksége.

Nagyméltóságú báró Podmaniczky Frigyes, országos szabadelvűpártelnök urnak

Budapest.

Az ujverbászi választókerület szabadelvű pártjának mai pártgyűléséből hazafias lelkesedéssel üdvözöljük Nagyméltóságodat, bizva, hogy bölcs és tapintatos vezetése alatt ezuttal is, mint már annyiszor, sikerül az országos szabadelvűpártnak a reá várakozó nehéz feladatokat szerencsésen megoldani.

Hazafias üdvözlettel

az ujverbászi választókerület szabadelvű pártjának elnöksége.

Méltóságos Latinovits Pál főispán urnak

Zombor

Az ujverbászi szabadelvűpárt népes pártgyűlése ma kitörő lelkesedéssel szavazott egyhangú bizalmat a házszabályok módosítása tárgyában kifejtett akció mellett a kormányelnöknek, a szabadelvűpárt elnökségének és szeretett képviselőnek. A pártgyűlésen megjelentek Méltóságodnak mint vármegyénk bölcs vezérének, pártunk kimagasló tagjának igaz, szeretetüket és osztatlan bizalmukat tolmácsolták általunk.

Hazafias üdvözlettel

az ujverbászi választókerület szabadelvű pártjának elnöksége.

Méltóságos báró Vojnits István országos képviselő urnak

Budapest.

Méltóságodnak a mai pártgyűlésen összegyűlt nagyszámú hűvei lelkesedéssel, egyhangulag elhatározták, hogy a kormánynak és szabadelvűpártnak a házszabályok módosítása tárgyában kifejtett akcióját helyeslik és támogatják. Büszkék vagyunk, hogy Méltóságod ennek az akciónak fontos tényezője, mert erős meggyőződésünk, hogy az áldatlan obstrukció csak gyökeres intézkedéssel irtható ki. Ez alkalomból is biztosítjuk Méltóságodat változatlan szeretetünkről és rendíthetetlen bizalmunkról, melylyel maradunk *rendíthetetlenül ragaszkodó hűvei.*

Gróf Tisza István, báró Podmaniczky Frigyes, báró Vojnits István és Latinovits Pál megleghangu távirati válaszból köszönték meg az üdvözlést.

Óverbász.

Az óverbászi szabadelvűpárt elnöke, Leszkovác Miletta ezt a sürgőnyt küldte a kormányelnöknek:

Nagyméltóságú gróf Tisza István miniszterelnök urnak

Budapest.

A fényes parlamenti győzelem alkalmából fogadja Nagyméltóságod az óverbászi szabadelvű

párhiveinek őszinte háláját, tántoríthatatlan ragaszkodását, bizalmát és hazafias üdvözlését.

Nagyméltóságodat a magyarok Istene hazája, nemzete javára örökké éltesse.

Leszkovác Miletta, szabadelvűpárti elnök, gyógyszerész.

Gróf Tisza megleghangu táviratban köszönte meg az üdvözlő telegrammot.

Ujvidék.

Az itteni szabadelvű párt elnöke Tisza grófot és Podmaniczky bárót táviratilag üdvözölte. A telegrammok szövege ez:

Nagyméltóságú Tisza István miniszterelnök urnak

Budapest.

„A többség jogos akarata érvényesült. A parlamenti rend helyreállt. Nagyméltóságod férfias, őnzetlen küzdelmének köszönhető. Fogadja ez alkalomból ragaszkodásunkat és legmélyebb hazafias üdvözlésünket.

Szlávy János pártelnök.

Nagyméltóságú Podmaniczky Frigyes báró urnak

Budapest.

Nagyméltóságod elnöklete alatt álló szabadelvűpárt a többség jogos akaratát férfiasan érvényesítette. Fogadja azért igaz tisztelőnket és hazafias üdvözlésünket. — Az ujvidéki szabadelvű párt elnöksége nevében

Szlávy János pártelnök.

Zombor.

Az itteni volt nemzeti párt néhány tagja megleghangu táviratot intézett gróf Apponyi Alberthez. A függetlenségi párt pedig Kossuth Ferencet üdvözölte s arra kérte, hogy a jövő vasárnap tartandó népgyűlésre küldjön szónokot. Hír szerint maga Kossuth Ferencz jön Zomborba.

Óbecse.

Göndör Ferencz tanító, az itteni ellenzék nevében üdvözölte a szövetkezett ellenzékét. Ugyancsak ő intézett felhívást a megyebeli ellenzékhez, hogy a megyeválasztások alkalmával tömörüljön s csakis ellenzéki megyebizottsági tagra adja szavazatát.

Bezsdán.

Az itteni függetlenségi párt elnöke dr. Szilágyi Károly lelkes hangú táviratban üdvözölte Ugron Gábort s kitartásra buzdította az ellenzékét.

Bácsalmás.

Az almási választókerület szabadelvűpártjának vasárnap Baján tartandó ülése nagyszabásúnak ígérkezik. A kerület minden községéből ekan mennek Bajára, Latinovits Géza orsz. képviselőt, aki a napokban itt időzött s Szutrély Lipót főszolgabíró vendége volt, lépten nyomon szeretettel vették körül.

Jánoshalma.

A vasárnap Baján tartandó szabadelvű pártgyűlésre községünkben számosan rándulnak át. A jegyzőválasztás eredményét nagy izgatottsággal várják.

Dr. Kovács Jenő budapesti ügyvédről, Bács-megye tb. főügyészéről azt írta néhány lap, hogy a nemzeti pártba lépett. Illetékes helyről fel vagyunk hatalmazva annak kijelentésére, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak. Kovács Jenő dr., aki eddig is odaadó, hű tagja volt a szabadelvűpártnak, továbbra is megmarad ennek kötelékében.

A „Magyarország”-ban egy Tiszamelléki ezt a komikus tudósítást írja a megyegyűlésről:

Tekintetes szerkesztőség! Csak most pattan ki a titok, hogy a hírhedt bácskai bizalmi nyilatkozat hogyan jött létre. A többek között az óbecsei főbíró is bizalmas táviratot kapott, hogy a 22-iki megyei gyűlésre vigyen fel minél tekintélyesebb polgárokat. Nosza megindult a fogdosás. Az ő kedvéért megtette a becsei két róm. kath. plébános, Jauch Ferencz és Kovács Ferenc (utóbbi mondta mult év május havában azt a híres beszédet az óbecsei választókerület nevében az országgházban Apponyi Albert gróf házelnök előtt — midőn a tiltakozó küldöttséget vezette — amely kurucz hangjánál fogva ország-szerte feltűnést keltett) Kőmives Boldizsár birtokos, Tripolszky János dr. birtokos, Paukovics Otto birtokos (ideiglenesen nyugalmazott táblabíró), Grünbaum Galambos Pál dr. ügyvéd, tb. megyei főügyész kíséretében beutaztak Zomborba. A gyűlés előtt való este érték oda. Azt hitték, hogy képviselőválasztásról lesz szó, tehát mindjárt a főispánt vették elő. Azonban milyen nagyon elámultak, mikor hallották, hogy nem választásról tárgyalnak másnap, hanem Tiszának bizalmát tognak szavazni. Erre a kijelentésre a becsei küldöttség sarkon fordult és még az éjjel hazautazott, csak a főbíró, a táblabíró, meg a közigyűző maradtak ott szavazni. Még a megyei

főügyész is hátfordított a megyének és a gyűlés előtt Szegedre utazott a „Kelet” gyűlékezé- re. Szegény főbíró sokan sajnálják, hogy félre- értette a főispán leiratát, mert csak úgy eshetett meg, hogy járása jegyzőit itthon hagyta, miután a bizalmi indítvány a tárgysorban felvéve nem volt.

(Ahány állítás, annyi valótlanság. Galambos Pál dr. és társai hétfőn este Zomborba voltak, de nem a közgyűlésen való részvétel végett, hanem hogy a főispán jóindulatát egy obecsei köz- ségi ügyben kikérjék. Amidőn ezt elvégezték, azok, akiknek sürgős dolguk volt, elutaztak. Így dr. Galambos, mert halaszthatatlan teendője volt otthon, Kovács és Jauch plébános pedig, mert a Kopper-féle temetésen vettek részt. — A jegyző- ket fölösleges volt berendelni, mert ezek aznap ugyanis egyleti ülést tartottak Zomborban. — Az üdvözlés nem volt a tárgysorozatban, mert nem is lehetett, mivel a meghívót november 10-én küldték szét, a parlamenti esemény pedig 8 nap- pal később, vagyis november 18-án történt. — A magasan szárnyaló ellenzéki felbuzdulás szép do- log, de csak akkor, ha igazságos érzésből fakad. — A szerk.)

HIREK.

Pénzügyi kinevezések A pénzügyminisz- ter Jankovich Béla nezsideri adóhivatali gyá- kornok a bajai és Bárdos Armin esepregi adó- hivatali gyakornokot a palánkai adóhivatalhoz adótisztvislékké nevezte ki ideiglenes minőségben.

A főispán üdvözlése. A Bácsmegyei Kör számos tagja csütörtökön az egyet orvosságát, dr. Marberger Sándornál vacsorán volt hivatalos. A társaság ez alkalmából üdvözlő sürgönyt menesz- tette a kör elnökéhez, Latinovits Pál főispánhoz. A táviratot aláírták: Piukovich Elemér, dr. Mar- berger Sándor, dr. Kadosa Marcell, dr. Hahn Rezső, Pető Lajos, Alföldy László, Schwarz Jó- zsef, Latinovits László, dr. Grosz Ferencz, dr. Grosz Sándor, Marberger Gyula, Marberger Mis- ka, Tichy Géza és Náday Pál.

A róm. kath. klerus köréből. Gauder Ist- ván vaskuti káplánt Futtakra helyezték át.

Molnár Gyula ünnepeltetése. A Bácsme- gyei Kör szokásos szombati vacsoráján zajos ovációban részesítette Molnár Gyula dr. fővárosi ügyvédet, tb. megyei főügyészt, az ismert jeles író, abból az alkalomból, hogy a Petőfi-társaság bírálóbizottsága *Nevtelen hősök* című drámá- jának ítélte oda Szabadka város 2000 koronás pályadíját. A Kör nevében Piukovich Elemér magasan szárnyaló, eszmegazdag beszéddel üd- vözte a jeles író, akire — ugymond — büsz- kén tekint az egész megye. A tősztra felhangzott zajos éljenzések lecsillapulta után Molnár Gyula meghatva köszönte a szeretet és ragaszkodás jöleső megnyilatkozását. Magvas beszédében élénk helyeslés közt utalt arra a visszasságra, mely Szabadka egynemely körében drámája ellen való állásfoglalásában nyer kifejezést, s melynek az a célja, hogy a történelmi igazság megnyilat- kozását hiu személyi motívumokért elnyomja. Lelkes éljenzések kísérte szavait. Majd Pető Lajos köszöntötte fel Molnárt, mint a bácskai irodalom egyik büszkeségét és elszánt harcosát.

A szabadkai 86. gyalogezred ügykezelé- sét vizsgálta meg a napokban Drachsl ezredes. Együttal szemlét is tartott a tisztikar és legény- ség fölött. A népszerű ezredparancsnokot a tiszt- ikar testületileg fogadta a pályaudvaron s tiszt- eltérre vacsorát adott a Bárány-vendéglőben.

Házasság. Bogdanovits Bogdán belgrádi miniszteri titkár a napokban vette feleségül Bo- rota Darinka kisasszonyt, Horota István obecsei g. k. lelkész szeretetreméltó és művelt leányát. Az esketési szertartást Sevits Mitrofan újvidéki püspök végezte.

Az újvidéki plébánia adminisztrátorává Tillinger Ferencz káplánt nevezte ki az egyházi hatóság.

Egyházfelügyelői beiktatás. A bajai ág. h. ev. egyház folyó hó 20-án, szépen sikerült ünne- pély keretében iglatta be hivatalába új egyház- felügyelőjét, Halm Sándor madarasi földbirtokost. Az ünnepélyi sorrendjét az ev. elemi iskola nő- vendékeinek alkalmi éneke vezette be. Ezután Friedrich Zsigmond lelkész az egyház nevében magas szárnyalású beszéd kíséretében üdvözlölte az új felügyelőt, majd pedig Kadas Dezső el. isk. tanító mutatta be az ifjuság hódolatát. Az ünnepély a Hymnus hangjai mellett ért véget.

Esküdtválasztás Obecsen. Obecsen a na- pokban községi esküdtékké Herzog Mór és Krsztonovits Mladent választották meg.

Plébánosi jubileum. Jeszenovits János, Szabadka (Szt. Györgyi) plébános vasárnap ün- nepelte plébánosi működésének 30 ik évforduló- ját. A derék, közkedvelt papot zajos ovációban részesítették ez alkalomból.

Az Újvidéki Lloyd — miként tavaly ezidén is háziestélyeket rendez. A mindenkor- i műsört egy erre a célra alakult bizottság állítja össze.

Irnok választás. Csurogon a múlt héten a községi képviselő-testület községi irnokká Cocek Emil, okl. jegyzőt az eddigi helyettest, választotta meg egyhangulag.

Az esküdtbírók köréből. A szegedi kir. ítélőtábla elnöke a szabadkai kir. törvény- széknél 1905. évre rendszeresített esküdtbírók elnökévé dr. Polgár József törvényszéki elnö- kőt, helyettesévé Szerdahelyi Sándor törvény- széki bírót, a zombori esküdtbírók elnökéül pedig dr. Gozdu Elek törvényszéki elnököt, helyetteséül Szedressy Odón törvényszéki bi- rőt jelölte ki.

Majorossy János halála. Majorossy János felszentelt püspök, káptalani helynök a napok- ban elhunyt. A jöszivű áldozatkés főpap halála az egész megyében nagy megdöbbenést, mély fájdalomt keltett, mert vele egy mintapap és lelkes hazafi távozott az élők sorából. Elterajza a következő:

Született 1831. július 10-én Al Debrőn (He- ves m.) középiskolai tanulmányait elvégezvén a papi pályára lépett és teológiai tanulmányait a bécsi egyetemen végezte. 1855. jul. 22-én pap- p szenteltetett és mint káplán Sztanisicson (Bács m.) működött 3 évig. 1858-ban az érseki irodába helyezték át igtatónak, hol pár év mul- va titkár, majd 1869-ben tiszteletbeli kanonok és érseki irodaigazgató, 1875-ben pedig b. e. Hay- nald Lajos oldalkanonokjává nevezte ki. 1880- ban hazi praelatusa, 1885-ben pedig tannini fel- szentelt püspök lett. 1891-től kezdve mint ér- seki helynök vett részt az egyházmegye kor- mányzásában, melynek minden egyes faluját bejárta a bérmláso; alkalmával s így az érse- ki megyének ő volt legalaposabb ismerője; 1903- ban nagyprépost lett, majd b. e. Császká György érsek halála után a kalocsai főkáptalan hely- nökévé választotta.

A boldo. ult főpap az utolsó évekig vas egész- ségnek örvendett, és hetvenéves korában is min- denki csodálta még ruganyosságát és viruló egészségét. Két év előtt azonban tüdőgyulladás- ba esett, mely nagyon aláasta életerejét, és mi- dőn alig egy hete újból megtámadta ezen be- tegség, szervezete már nem tudott ellenállni. Még betegsége elején a szentségekhez járult és pár napi szenvedés után szombaton f. hó 26-án reggel 6 óra előtt kiszenvedett.

Községi választás Szabadkán. Szombaton volt Szabadkán a városi képviselőválasztás. A vá- lasztásból a hatósági párt került ki győzedelme- sen, amennyiben az I., II., III., IV., IX., X. és XI. kerületekben a hatóság jelöltjei, az V., VI. és VII. kerületekben pedig a Mukics pártiak választották meg. A VIII. kerület négy Mukics és hat hatósági párti férfiut választott. A végleges eredmény te- hát az, hogy a hatóság 54, a Mukics párt 28 képviselőt nyert e választások alkalmával.

A Halas — bácsalmás — rigyiczai h. é. vasut rt. közelebb alakult meg Budapesten (V., Lipót- körut 3.) Az alapítóke 5.629,200 k. (8480 drb. 200 kor. törzs- és 19,666 drb 200 kor. elsőbbségi részvény). Igazgatóság: Latinovits Pál, Beniczky Lajos, Pilaszánovits Antal, Szutrély Lipót, Szabó Jenő, Csatáry Lajos, Gajári Géza, Halm Sándor, Gréner Miklós, Heim Sándor, Hoffer Béla, Hu- gonnay Béla gróf, Jellinek Lajos, Kán Béla dr., Klanszky Ferencz, Kovács Károly, Liphay Ben jámin, Löbl Zsigmond, Mezei Mór dr., Mezey Sándor dr., Pásztélyi Jenő, Siklós József dr., Vas Ferencz és Vidakovits Balázs. Felügyelő bizottság: Mészöly László dr., Molnár Károly, Fehér Miksa, Fillinusz Emil, Neugebauer László és Vay Kázmér.

A futtakai templom tervpályázatának három díjat a következők nyerték el: Az első Wenninger Ferencz, a másodikat Láng Adolf, a harmadikat Dvoracek József és Lajos buda- pesti építések.

Felolvasóestély Bezdánban. A bezdáni ma- gyar asztaltársaság december 3-án, szombaton esti 8 órakor a Perr Ottó-féle vendéglőben fel- olvasó-, szavaló- és zeneelőadással egybekötött családi estét tart. A t. tagok b. családjaikkal e- gyütt, valamint tagok által bevezetett vendégeket szívesen lát a rendezőség.

Egy bácskai lakodalom. Garai levelezőnk írja: Bekövetkezett az advent és ezzel nálunk bekopogtatott a záróra a holtomiglan-holtodíglan való megesküvésre. Az őszben az arravaló szívek érzelmei e néhány szóban koncentráltak: ro- kon lelkek találkoznak. Szép számmal mentek véghez nálunk is az esküvők sora, melyeknek egyike másika a szokásos körülményekhez képest igen szép és lélekemelő volt. Valamennyi közül különösen egyik vállott ki, mely valódi bácskai lakzi volt. Iszonyu bömböléssel szólottak meg a garai „Katzakepiek” (mozsarak) hirdelve két új szerető szívnél egybekelését. Hymen láncza kötö össze Májer István legidősb fiát Józsefet, Eber- hardt István egyetlen leányával Máriával. Mind- két gazda nagy vagyonánál fogva virilista és felső Bácskának tekintélyes és ismert polgárai. Megis mutattak magyaros vendégszeretettel, ho- gyan kell szerető gyermekeiknek lakodalmit meg- ülni. Igazi és őszinte vendégszeretetőket kimu-

tatta leginkább azon óriási mennyiség, mely az egybegyűlt vendégek ellátására raktározva volt. Elfogyasztva lön: 1 drb Szarvasmarha, 2 drb birka, 100 drb tömött kacsa és lud, 179 drb tyúk és csirke, 938 tojás, 124 kenyér, 16 hl. bor és sokféle más sütemény. Az esküvővel egybe- kötött társas mulatságon résztvevők igazán ott- honiasan érezhették magukat, mert a vendégsze- retet oly őszinteséggel volt egybekötve, mely valóban pártját ritkítja és arra vall, hogy a mi magyar németekünk igazi magyar vendégszeret- tel fogadják mindenkoron a meghívott vendégeit. Felköszöntők is voltak hallhatók, Vajnich fő- szolgabíró lelkes szavakban a fiatal párhoz, lel- kükre kötvén, hogy egymást kölcsönös tisztelettel és megbecsüléssel szeressék, mely a földi boldogság alapkövét képezi, kezdette meg. Utána Földesi István nyugalmazott csendőrmester az ő tömör német nyelvezetével szólott a fiatalok- hoz és az egybegyűlt vendégekhez. Másnap ebéd alatt Eberhardt az öröm apa néhány magyar szó kíséretében ő felsége a királyra és a honvédelmi miniszterre ürité poharát. Két lélekemelő aktusról is kell említést tennem. Szokásban van nálunk, hogy első nap éjfél órákban a menyecskét meny- asszonyi koszorujától, a fiatal embert pedig vi- rágos kalapjától fosztják meg Ezen megható je- lenet után a fiatalok az öregsülőknek mutatták be magukat. Erre Keiner József nagybirtokos, mint öregapa a meghatottságig menő néhány szót intézett a fiatalokhoz. A többi között kérdi az ifju párt, van-e enni valótok? Mire ezek némi zavarral egymásra néztek, mely után unokája József tréfásan megjegyezte: hála Istennek mára elég van. Ismeritek-e a tizparancsot? volt a má- sik kérdés, melyben a negyedik parancs így szól: „Tiszteljed atyádat és anyádat, hogy hosszú életű lehess e földön, melyet a te Urad Istened ad te nekéd”. Igen! volt a válasz mire a boldog öreg- apa lajblájának belső zsebébe nyult pénztárczáját elővéve, abból egy ezresbankot húzott ki átadva a fiataloknak e szavakkal: Gazdálkodjatok ugy, mint öregsületek és szülőitek, akkor sohasem fogjátok ismerni az anyagi hiányt.

Fizetésektelenségek Szabadkán. Kolb és társa szabadkai vegyeskereskedő cég fizetésektel- enséget jelentett. A cég tulajdonosa, Kolb Mária, 44%-os kiegyezést ajánlott hitelezőinek. A passivak 13,950 k-ra rugnak. Singer Zsigmond szabadkai terménykereskedő tudatja, hogy fi- zetésképtelen, anélkül, hogy kiegyezési ajánlatot tenne, vagy leltárat közölné.

Kopper György újvidéki apát haláláról már megemlékeztünk. Temetésén ezekre menő közönség jelent meg, hogy a kegyelet adóját lerója Az egyházi szertartást Zündl Péter ka- nonok, Egl József futtakai apát és Boromisz Tibor pápai prelátus végezték díszornatusban. A sirnál dr. Szlezák Lajos újvidéki ügyvéd, a kath. kit. özség elnöke ezzel a szép beszéddel bucsuztatta el a halottat:

Mélyen tisztelt gyászoló közönség! A szívemben gyökeredző és a szívemből fakadó igaz fájdalom szeretet, hála és kegyelet érzelmei gyűjtöttek össze bennünket e sir köré, mely Kopper György földi maradványainak fog örök nyugvó helyet adni.

Szeretett, jó lelkiatyánk! árván maradt hive- id nevében mondom neked utolsó Isten hoz- zádot!

Oh, mily fájó sebet ütöttél szívünkön mulá- soddal!

Zokogva borulunk frissen hantolt sírodra és kegyeletes megilletődéssel haladunk el majdan mellette a jövőben is, mert e rögök testet ta- karnak, mely a pillanatnyi földi lét idejére a legnemesebb léleknek és a legjobb szívnek volt hordozója.

A megtesestült szerénység elnémult ajkai im- már nem tiltakozhatnak dicséretem ellen; hadd mondjam hát, mit vesztettünk és mit siratunk benne.

Mint pap lelkünk igaz jó atya volt. Isten igéjét tetteivel és életének egész sorával hirdet- te, példát adva életével hiveinek.

Hitbuzgósága, békességszeretete és türelmes- sége elismerést és tiszteletet szerzett neki min- denütt.

Papi és lelkészi érdemei meg vannak örökít- ve nemzedékek szívében és meg vannak örö- kítve azon maradandó alkotásokban, melyeket ő hívott létre.

Iskolákat és templomot adott hiveinek, hogy a magunk, véreink, gyermekeink és késő uno- káink lelki művelése évszázadokra biztosítva legyen

A gyilkos kör, mely szívében fészkelte, már régóta önkíméletet parancsolt neki és mégis tanui voltunk annak, mint intézi hitközségének és hiveinek ügyeit utolsó lehetetelig nemes önfel- áldozással

Mint hitoktató és tanár tanítványainak rajon- gó szeretetét bírta

Onzetlen és buzgó tevékenysége tiszteltté tette nevét a közéletben is ahol amennyire a közérdek megengedte, mindig egyháza és hivei érdekének szószólója és harcosa volt.

Mint ember eszményi volt — Lelkében

nem találtak helyet a gyarló emberi indulatok, mert azt egészen a szeretet töltötte be. Szívósága szeretetet árasztott mindenfelé. Csupa szív volt, mert mindenkit szeretett. A ki kövel dobálta, kenyérral dobta vissza. Felebarátja volt mindenki és mindekit szeretettel ölelt keblére.

Mindenkit csak segíteni óhajtott és jótékonyágának bizonyossága az apostoli szegénység, melyben élt és elhala.

Hihetetlen és példátlan az a szerénység, melylyel minden dicséret és elismerés elől kitért tudott. Zajtalanul, esendően tervezett és alkotott nagy dolgokat.

És ha van valami, a mi az Isteni akaratban való megnyugvásunkat elveszte felett megkönyíti, úgy ez az a halál, mely e dicső és szép életet megkoronázta. Mert az ő halála fontos, költői és kiengesztelő volt!

Nem szebb és nem dicsőbb a hősnek és mártírnak halála sem, mint az övé volt.

Amint egyik legnagyobb alkotásának, a templomnak pusztulását látta, beteg szíve meghasadt; a pusztító lángok szörnyű árnya ráborult eszméletére és meghalt.

Igy halt meg a hős a zászló becsületéért és így halt meg a mártír azért a szent ügyért és eszméért, melyért küzdött.

Eletének ezen harmonikus, szép és dicső befejezése vessen véget a könnyárnak, mely halála miatt szemekből fakadt és vegyünk kiengesztelődvé búcsút drága halottunktól!

Kopper György, szeretett jó lelkiatyánk, a viszontlátásig: Isten veled!

Fizetésképtelenség Moholon. Kertész Jenő moholi vegyeskereskedő fizetésképtelenséget jelentett és azt a fogyasztási szövetkezetek tulerős versenyével indokolja. Passzívja 11,200, aktívja 4655 k. Hitelezőinek három részletben 40%-os kiegyezést ajánl.

Meghosszabbított vasutépítési engedély. A kereskedelemügyi miniszter dr. Szirmai Vidor bajai ügyvédnek előmunkálati engedélyt adott a baja—zombor—újvidéki vasut egy alkalmas pontjától — Bezdán, Bodrogmonostorszeg, Kuposzina, Apatin irányában, Priglevicza-Szent Ivánig vezetőnek rendes nyomtávu vasutvonalra. Ujabbán a miniszter ezt az engedélyt egy évi időtartamra meghosszabbította.

Magyar-szerb konfliktus Szenttamáson. A következő sorokat vettük: Tekintetes szerkesztő ur! Becses lapjának ezidei 48. számában „Magyar és szerb konfliktus Szenttamáson” című közlemény tartalmát szükségesnek tartom a maga valóságára helyreigazítani. Csodálkozok cikkirő, hogy mily nagy mérvben nyilatkozott meg a szenttamási képviselőtestület magyarellenes erzelme a legutóbbi községi orvosi és aljegyzői választás alkalmával. No erre a merész állításra rövid feleletem az, hogy a szenttamási községi képviselőtestület sem a múltban, sem ezen alkalommal magyarellenes szándékkal határozatot eddig soha sem hozott, hanem szabad elveit követve, a közóhajt és közérdeket tartotta szem előtt. Megengedem, hogy a kisebbségben maradt képviselők a határozat egyik, vagy másik részével nincsenek megelégedve, de azt oly vakmerően állítani, hogy a szerbek magatartásában magyarellenes szándék lappang, könnyelműség! Cikkirő-állításainak ellenkezője felel meg a valóságnak, nem szorul ugyanis bizonyítékra, hogy a szenttamási szerbek, kik vagyonban, értelmiségben és számban összehasonlíthatlan nagyobb számban állanak a magyarok és a többiek felett, úgy a községi képviselőtestületi gyűléseken, mint a társadalmi érintkezésben a kisebbségben lévő lakóházaikkal mindenkor a legnagyobb előzékenységgel, lovagiasággal, méltányossággal és baráti szeretettel viseltettek, az egyház és tanügy kívánalmainak, mely a békés együttélés legközvetlenebb feltétele, a többségben levő szerbesség lovagias módon tett eleget, mit a felettes egyházi és tanfelügyelői hatóságok el is ismernek. Azon állítás, hogy a szerbek és magyarok között rége óta oly értelmű megállapodás jött volna létre, mely szerint mindaddig, míg a község jegyzője és orvosa szerb, az aljegyzői és másodorvosi állásra magyar választassék, nem áll; legalább erre nézve hivatalos adat nincs sehol, azon körülmény pedig, hogy a legutóbbi időben magyar aljegyzők voltak ezen állásokban, jogfürást még nem képezhet, hogy ezen állásra más, aki arra törvény szerinti minősítve van, meg ne választassék, hisz 1885 évig mindig szerbek voltak az aljegyzők. Az orvosi állásokat illetőleg cikkirő megint tévedésben van, mert erre nézve sincs tiltó megállapodás, a másodorvosi állást 40 éven át néhai Friedmann Ede töltötte be, ki tudvalevőleg izraelita vallású volt. Már most, midőn befejezett tényekkel állunk szemben és a törvényesen meg-ejtett választásnál arra minősített egyének, kiket képviselőtestületünk személyesen ismert, választottak meg, helyeiket pedig már el is foglalták, arra kérem cikkirő, hogy hangulatkeltés kedvéért valótlanságokat, melyekkel maga ellen csak a kedélyek felizgatását fogja elérni, ne állítson és a nép kárára szolgáló telekezeti viszályoknak közleményeivel táplálékot ne szolgálhasson, ha-

nem tartson velem, aki magyar jelöltemmel szintén megbuktam, meghajlok e tulnyomó többség határozata előtt és az áldásos béke kedvéért az adott helyzetben teljes odaadással iparkodom az előttem mérvadó majoritás akaratának érvényt szerezni. Azzal meg plane kár cikkirőnek magát hitegetni, hogy a neki nem tetsző aljegyző és orvos, kiket a lakosság kedvel, csupán az ő kedvéért állásaikról leköszönni fognak. Végre mi sem igazolja cikkirő nagyfokú elfogultságát jobban azon állításánál, hogy a községhezánál a magyarságot egyetlen egy irnok képviseli, mert eltekintve attól, hogy úgy magam, mint előjárótársaim segéd- és kezelőszemélyzetem nemzeti-ségünkre való tekintet nélkül jó hazafisággal a magyar állameszmét lelkiismeretesen szolgáltuk és a jövőben mindig szolgálni fogjuk, van Szenttamásnak magyar törvénybírája, magyar esküdtje, magyar állatorvosa, egy végrehajtója, két irnoka stb., azonkívül az összes szolgaszemélyzet létszámában meg van a nemzetiségek létszámának megfelelő méltányos paritás. Tehát cikkirő uralm nyugodjék meg a többség határozatába, ne várja felsőbb helyről annak megdöntését, népünk érdekében tartson velem A tekintetes szerkesztő urnak alázasos szolgálja és nagybecsülő híve Szenttamáson, 1904. november 26-án

Ivanits Izidor jegyző.

A szerb pap gyermekei. Szabadkáról jelentik: Jevrics Szvetozár, Temes-Mehala község gör. kel. lelkésze szabadkai leányt vett feleségül, akivel egy ideig boldog házasságot élt és két szép gyermekük is született. Később azonban a szép fiatal asszony, akit férje megváltozott bánásmódja elkeserített, elhagyta férjét és két gyermekével szüleilhez jött Szabadkára. Körülbelül egy év előtt a gyermekei után vágódott apa eljött Szabadkára és az anya rimánkodása daczára, aki rajongással csüngött gyermekeiben, magával vitte a két fiúcskát. Rövid idő múlva a bánatos anya ismét visszakapta az árvaszék révén gyermekeit, de szombaton ismét itt volt a pap és a törvény értelmében kérte 7. évét betöltött idősebb gyermekének kiadását. A rendőrség azonban ezt megtagadta, mert a panaszos nem mutatta fel az árvaszéki végrehajtást elrendelő határozatot és azért is, mert az anya időközben az apai hatalom megszüntetése iránt pert indított.

Nagy tűz Bácsalmáson. November 25-én este 8 órakor nagy félelem fogta el — mint nekünk írják — az almási lakosságot. Híre kelt, hogy a *Rosenberg* Adolf féle nagy kiterjedésű fűszer és anyagraktár lángban áll. A hír valóban bizonyult. A raktár, mely nagymennyiségű cukor, olaj, petróleum volt meggyuladt. A szomszédokat rettenés fogta el, mert az ég felé csapongó lángok tovaerjedéssel fenyegettek. A gyorsan közbelépett oltási segély azonban helyhez tudta szorítani a tüzet, s így csak a raktár egy része esett a lángok martalékául. A kár, melyet eddig még meg nem állapíthattak, igen nagy; de visszatérül, mert a raktár biztosítva volt.

Öngyilkosság. Bácsbok odon *Banthner* Angella özönő a vonat elé vetette magát s szörnyen halt. Öngyilkosságának oka életuntagság.

Aki a feleségét lopja meg. Újvidékről írják: Blatt Fülöp gyümölcskereskedő az elmúlt péntek éjjel a vele vadházasságban élé Jung Erzsébet Eötvösteri gyümölcsös bódéjában aludt, amit arra használt fel, hogy az ott levő gyümölcsneműket, tojást összeszedve, miután előzőleg már a közös lakásukból az asszony 1400 koronáját is elemelte, tovább akart állani; rendőrségünk azonban az asszony feljelentésére ép akkor fogta el, midőn a Budapest felé menő vonatra felszállni akart.

Babonával csapták be. Zsablyáról írják lapunknak: *Szubotin* Szvetozár, mozsori földműves bizonyára nem azok közé tartozik, akikre a német azt mondja, hogy „Kirchenlicht.” Az örök sötétség „világít” neki az élet kacskaringós útjain, amint azt az alábbiak bizonyítják. A múlt héten Zsablya községének furlángos cigányai egy megbízottat küldtek a kiszemelt bárányhoz: *Szubotin* Szvetozár, mozsori lakóhoz. A megbízott nagyszerűen oldotta meg feladatát, amennyiben elhitette az előbb megnevezett, hogy a boldogasszonyfalvai országot mellett tartózkodik egy cigányfő, aki csodás varázsszerével bír. Ha pénzt ásnak el előtte, egy-néhány varázsszóval, rövid idő alatt az annyira megszapordik, hogy nincs az a bacillus, amely versenyre kelhetne e csodaerővel. *Szubotin* szörnyen megörült ennek a hírmondásnak és még aznap éjjel — magához vévén 1100 korona készpénzt — utra kerekedett és a neki festett helyen felkereste a büvkörben élő varázslónót. A varázslónó már várta. Várták azonban mások is. Markos cigányok, akik hirtelen az országot mellől előugortak és *Szubotin* a földre teperve, lefűlelték. *Szubotin* egyideig azt hitte, hogy a markos feketék a varázssütésre jött ördögök, ezek hozzák a pénzt. Keserűen csalódott és nem fogta tréfára a dolgot, amikor érezte, hogy zsebeiben kotoráznak. Hiábavaló volt minden védekezés! A pénzt megtalálták és elillantak vele. Másnap a babonába hívó károsult a zsablyai rendőrség feljelentette a hirtelen

előtűnt Lucifereket, akiket sikerült is kézrekeríteni. A pénzt megtalálták még és átadták a tulajdonosának, a rablókat pedig az újvidéki törvényszéknek.

Elhalasztott szabadelvűpárti gyűlés.

A Baján tervezett almási szabadelvű párti gyűlést bizonytalan időre elhalasztották.

Beöthy Ákos meghalt.

A tudományos világot érzékeny vesztés érte. Beöthy Ákos orsz. képviselő, a kiváló tudós, csütörtökön reggel, 66 éves korában Budapesten elhunyt. Temetése vasárnap lesz.

Tisza Istvánt megtámadták.

Tisza István miniszterelnököt csütörtökön Győrött, a hol részt vett a szabadelvű párt népgyűlésén, kellemetlen incidens érte. Éretlen suhanczok kövekkel bezúrták a kocsijának az ablakait, anélkül azonban, hogy valamely komolyabb baj történt volna. A támadó csöcselékét a kivonult katonaság és a rendőrség szétverték.

Bácskai karczos.

Bácsmegye közgyűlése.

Latinovits Pál: Szívvel üdvözlöm Önöket.

Fernbach Bálint: Ugyan mihez?

Latinovits Pál: ahhoz, hogy ily szép számmal megjelentek.

Falcione Lajos: Persze a 67-es számmal. Nagyon szép szám. Eljen a 48. (Zajos éljenzés az ellenzéken.)

Latinovits Pál: Az ülést megnyitom.

Fernbach Bálint: Tisza Istvánt pedig be kellene csukni. (Falrengető helyeslés az ellenzéken.)

Latinovits Pál: Tekintetes törvényhatósági bizottság! Engedjék meg, hogy figyelmüket rövid időre igénybe vegyem. (Felkiáltások: Nem lehet, nekünk is szükségünk van reá.) Önök ismerik azt a nagy veszedelmet, a mit az obstrukció reánk zúdított. (Zajos ellentmondás az ellenzéken.) Hála illeti tehát Tisza Pistát, az én egykori billiárdpartneremet, hogy az obstrukciót letörte. (Felkiáltások: Letört virágszáll.) Üdvözljük tehát őt a nagy siker alkalmából.

Braun Soma: Igen, a siker az oka mindennek.

Dudás Lajos: Ugyar. Soma, ne beszélj zsidóul. Tán elfelejtéd, hogy mi se voltunk mindig kormánypártiak.

Latinovits Pál: Kimondhatom tehát, hogy az indítványt egyhangulag elfogadták.

Fernbach Bálint: Dehogy egyhangulag. Az egész pártom ellene van.

Falcione Lajos: Szavazást kérek. Hátha mi vagyunk a többségben.

Latinovits Pál: Kivánatra elrendelem a szavazást. Akik az indítványt ellenzik, álljanak föl. (Az egész ellenzék feláll.) Minthogy a többség kétséges, kérem *Popovits* főjegyző urat, számlálja meg azokat, akik nem fogadják el az indítványt. (Popovits Sebő nagy előkészületek után megszámlálja az ellenzék.) Az előbb tévedtem, midőn azt mondtam, hogy az indítványt egyhangulag elfogadták. A megszámlálásból kitűnik, hogy azt kéthangulag nem fogadták el.

Fernbach Bálint: Tisztelt Uraim! Mielőtt afrikai utamat megtenném, szükséges, hogy szavazatomat megindokoljam. (Halljuk! Halljuk! az ellenzéken.) Az indítvány ellen azért foglaltam állást, mert a Tisza rombolása vést hoz az országra.

Laczkovich Károly: Ugyan ne nagyzojjon. Hiszen magánál nem a Tisza, hanem a cseprő Mosztonka folyik.

Huszág István: Ha rombol a Tisza, alkitsanak gátvédelmi társulatot.

Paukovich Ottó: És a mi jó fiunkat, a Gyulát választassák meg elnöknek.

Fernbach Bálint: Nem fogadom el az indítványt, mert a háttér *Kormos*. (Falcione Lajos sugja a szónoknak: De Bálint, az Isten szerelmére, miket beszélsz itt. Hiszen tegnap még égit dicsérted a *Kormost*, az édes anygalt.)

Fernbach Bálint: A kormánypart elbizakodása nagy.

Klanszky Ferencz: Igen, igen, a Nagy. Eljen a Nagy!

Latinovits Pál: Akar-e még valaki beszélni?

Falcione Lajos: Hogyne. Az egész ellenzék élni akar a szólás jogával. Tehát én is felszólalok. (Zajos felkiáltások: Halljuk a szűbszédet. A szónok elpirul.) Tisztelt Ház!

(Ohó! Egyelőre a megyegyűlésen vagyunk.) Tehát tisztelt Megyeház! Bocssánsanak meg,

hogy figyelmeket lefoglalom. (Felkiáltások a tisztviselők közt: Azt lefoglalhatja. Csak a fizetésünket ne bántás.) A végrehajtó-hatalom (Le a végrehajtókkal!) kijátszotta (Azok a lelketlen kucsérek) az ellenzékét. De az ellenzék elszántan védte a törvényt. Tehát *le a kalappal* előttük. (Felkiáltások: Már letették a folyosón.) Mert ők védik a háromszínű trikolt. (Birvalszy György megrántja a szónok kabátját s fülebe sugja: De Lajos, hogy beszélhetsz ilyenkor trikóról.)

Falcione Lajos: Egy szó mint száz, az indítványt nem fogadom el. (Hosszantartó, meg-megujuló, lelkes éljenzés. A szónokot az egész ellenzék üdvözli. Felkiáltások: Kétheti szünetet kérünk.)

Latinovits Pál: Az ülést december 20-ikára felfüggesztem.

Szerkesztői üzenetek.

Futóhomok. A közleményt megkaptuk De ninthogy levél nem volt mellékelve, kérjük, hogy mi történjék vele. **Mályva.** Az iv főlöleges. Így is lehet a kérelemnek eleget tenni. Előre is köszönjük E. K. nevében.

G. M., Óbecse. Dehogy, Soha Köszönet E. K. könyvére való előfizetésért. Jó lesz még néhányat megcsipni.

V. J., Szeged. Költeményeit egyelőre nem közölhetjük Talán később.

G. K., Monostorszeg. A mult számból kiszorult Most leadtuk volna. De mivel más lapnak is leadta, mellőznünk kellett.

Özv. G. M., Zombor. Mindakettő közelebb sorra kerül. Figyelmeztetését nem fogjuk szem elől téveszteni.

W B-a. Szeretete jeléül küldi nekünk verseit. Az ilyen ragaszkodásból nem kérünk.

„Mivel segítsek nagy bajodon?” Ha a versírás fogházbüntetéssel járna, akkor ön örökös rabságot szenvedne.

Zs. B-t. December 5-10 közt Nehezen megy, mert 12-2 óra közt vannak a hivatalos órák s P. éppen ebben az időben el van foglalva. Majd megkér valakit.

P. A -la, Zombor. Az egyik versszakot közreadjuk. Hadd lássák, hogy még nem haltak ki a nagytehetségű, jelles poéták:

Esik a hó,
Nagy a hideg,
Ilyenkor a
Szerelmes is
Di-didereg.

— cs, Zenta. 1848-ban mondták ki Karlóczán. A szerintők saját területükön (Bácsmegeye, Pétervárad ezred kerületi, a temesi bánóság, Szerém- és Baranyamegeye) egy autonóm szerb vajdaságot alkotnak, mely Horvát, Tót és Dalmátországgal politikai szövetségbe lép. Ezt az ügyet egy 48 tagú bizottság intézze. Rajacsicsot pátriarchává is választották, Szuplikáczt Ivánt pedig szerb vajdává.

T., Baja. A mostani Kovács Pál néppárti Akit ön gondol, Zentát képviselte, kormányparti programmal. Bácskai születésű (Bácsföldváron született), memők s 56 éves.

Kiváncsi, Zombor. Ilyen kérdésre nyilvánosan nem lehet válaszolni. Színésznőknél ez már megszokott dolog. Elvégre mindenki nem vehet maga mellé gardémát. Szerintünk K. és G.

S. Tereza, Sealskin, asztrakán és hódprémgallérok. Nagyon elegáns a sealskinen sávbán végigvonuló asztrakán. A hermelin inkább kabáttra, spenczelre való. A karmantyú lehetőleg a kabáttal legyen összhangban. A struczollas kalap inkább asszonynak való. Fiatal leány viseljen egyszerű nemez vagy plüss-kalapot. Ha már nagyon szereti a tollat, hát reálilisztet paradicsommadárból valót.

Levelező, Monostorszeg. Az egyik anyaghalmoz miatt kiszorult.

„Hozzá”. Bizony bosszantó, hogy a szép versnek az-
zal a két sajtóhibával ártottunk. Számát és könnyen helyett
számát és könnyem értendő.

K. B., Kunbaja. Az efféle csunya ügyeket nem szokás
újságokban szellőztetni. Legjobb erről hallgatni.

St. Gy., Tiszaisvánfalva. Mi pontosan küldtük.
Utána nézünk, hogy hol a hiba.

P. J., Petrőcz. Intézkedtünk, hogy a jövőben meg
ne ismétlődhessék. A község nevét tévesztettek el.

K. J., Szentfülöp. Intézkedtünk.

M. M., Regőcse. P. eleget fog tenni.

Köz-p-Bácska. Tévedésből történt. Intézkedtünk.

E. K., Vajszka. Munkatársaink névsorát legközelebb
fogjuk helyreigazítani.

Nyilatkozat.

Mindazon jó barátaim és ismerőseim, akik
től személyesen el nem bucsuzhattam, fogadják
ez uton baráti kézszerítésom és üdvözetem.

Ullmann Adolf
m kir. adótiszt.

5450 szám. kig. 1904.

Pályázati hirdetés.

Lillimos községben lemondás folytán üre-
sedésbe jött **irnokai állásnak** betöltése céljából
pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása a községi pénz-
tárból havi előleges részletekben évi 800 korona.

Az irnok a végrehajtói teendőket is köteles
végezni. A szláv nyelv bírása igazolandó.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy
szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket
folyó évi **december hó 10-éig** hozzám annyival
is inkább nyujtsák be, mivel a később ér-
kezők figyelmen kívül hagyatnak.

A választási határmag utólag fog kitűzteni.
Hódság, 1904. november hó 20-án.

Rumbach Lajos,
szolgabíró.

1-2

4543 szám. kig. 1904.

Pályázati hirdetés.

A járásom **Zsablya** községében megürese-
dett és 800 korona évi fizetéssel javadalmazott
földkönyvnyilvántartói állásra pályázatot hir-
detek s felhívom az állást elnyerni kívánókat,
hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket folyó
évi **december hó 18-ig** bezárólag hozzám
nyujtsák be.

Zsablyán, 1904. évi november hó 26-án.

Nikolits Izidor,
főszolgabíró.

1-2

Vasuti menetrend.

Bajáról Zomborba reggel 4 és 7, 12
órákor és délután 1.15 órákor.

Zomborból Ujvidékre reggel 2.25 és
6.51 órákor és d. u. 3.51 óra.

Ujvidékről Zomborba reggel 2.45 és
7.55 órákor és d. u. 1.45 órákor.

Zomborból Bajára reggel 7.05 órákor és
d. u. 12.57 és 4.05 órákor.

Ujvidékről Titelre reggel 6.37 és d. u.
5.10 órákor.

Titelről Ujvidékre reggel 3.32 és d. u.
1 órákor.

Hegyes Feketehegyről Palánkára reg-
gel 6.59 és d. u. 7.10 órákor.

Palánkáról Hegyes-Feketehegyre reg-
gel 2.55 és d. u. 2.45 órákor.

Szabadkáról Óbecsére reggel 4.40 és d.
u. 1.30 órákor.

Óbecséről Szabadkára reggel 4.10 és d.
u. 1.10 órákor.

Szabadkáról Zomborba reggel 5 óra-
kor, d. u. 2.02, 6.10 (gyors) és 6.25 órákor.

Zomborból Szabadkára reggel 4.40,
8.17, 11.27 és d. u. 8.40 órákor.

Szabadkáról Bajára reggel 4.50, d. u.
1.47 és 6.43 órákor.

Bajáról Szabadkára reggel 7.17, 10.32,
és d. u. 7.43 órákor.

Óbecséről Ujvidékre reggel 4.40, 9.50
és d. u. 4.25 órákor.

Ujvidékről Óbecsére reggel 4.15, 8.55
és d. u. 5 órákor.

Budapestről Szabadkára reggel 7 (gyors),
7.15 és d. u. 2.40 (gyors), 3.10, 10.10 órákor.

Szabadkáról Budapestre reggel 5.05,
10.01 (gyors), 1.56, 6.05 (gyors) és 11.50 óra-
kor. 1--

„SZINHÁZ és ÉLET”

a legszebb magyar hetilap,

megjelen minden szombaton. Egyes szám 24 fill.

Felelős szerkesztő: **LENKEI LAJOS.**

A vállalat igazgatója: **LENKEI ZSIGMOND.**

600 oldal! Több mint 1000 kép!

Szenzáció szép „A Színház” félévi bekö-
tési táblája! Diszes vászonkötésben kapható 1 kor. 80 fill.
éért a kiadóhivatalban, (20 fillér szállítási díj,
ha postai kézbesítés kívántatik.)

**Gyönyörű „A Színház” félévének diszes
kötete** 600 oldalnyi terjedelemben. 33 füzet, több
mint 1000 eredeti képpel, gyönyörű kötésben 5
korona.

Az európai és különösen a magyar színházi
év eseményeinek krónikája.

Uj előfizetők négy koronáért kapják meg.
— Nem szabad egy család könyvtárából sem
hiányoznia.

Megrendelhető: **a „Színház és Élet”**
kiadóhivatalában **Budapest, VIII. Baross u. 59 sz.**
és az összes hazai könyvkereskedésekben. 1--

BRAUN ADOLF

KÖNYVNYOMDÁJA

— SZABADKÁN, CSAJKÁS-FÉLE HÁZBAN. —

Ajánlja a mai kor igényeinek teljesen megfelelően berendezett

könyvnyomdáját,

hol mindennemű nyomtatványok szolid és pontos kiszolgálás mellett jutányos árban készülnek.

Nagy választék a legújabb divatu eljegyzési és esküvői meghívókban.

Mindennemű községi, ügyvédi és mindennemű egyéb nyomtatványok gyorsan és pontosan
jutányos árak mellett készülnek el.

6139 szám. kig. 904

Pályázati hirdetmény.

Az újvidéki járáshoz tartozó **Temerin** nagyközségben elhalálozás folytán megüresedett községi **jegyzői állásra** pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám f. évi **december hó 15-ik** napjáig nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Ezen jegyzői állás javadalmazása: Szabad lakás, 1200 korona havi előleges részletekben kifizetendő évi fizetés, 3/4 telek földnek legelő járulmányaival való haszonélvezete, mely után a kir. adót a jegyző fizeti és a szabályrendeletileg megállapított magánmunkálatok utáni jövedelem.

Kelt Újvidéken, 1904. évi november hó 14 én.

Mezey Imre,
főszolgabíró.

3-3

O szágos műfestészeti, iparművészeti intézet.

Bátori (Blaskovits) Mihály bíboros hercegprímás ő Eminenciája, 67.698 sz. egyházi templomi mű estője.

Templomfestés stilszerű. Gipsz-,

márvány (stucco.) Oltárképek, oltárépítés és márványozások. Tervek, rajzok készítése, rajzok nagyítása. — Toronykeresztek aranyozása állvány nélkül.

Oltárképek festése művészi kivitelben bámulatos olcsón, vászonra olajban festett

70 cm. magas 45 cm. széles 40 korona.
95 " " 65 " " 65 "
110 " " 95 " " 110 "
155 " " 105 " " 160 "

Olajba festett arckép legalkalmasabb, legszebb legtekéltebb ajándék.

Iroda: **SZABADKA**, VII ker., Erdő-utca 66 sz. Legújabb találmányomat építésszek, építőmesterek, festőknek ismernie kell, hogy nedves falaknak szárazzá tétele festés által feleslegessé tesz minden grundolást, s hulladék leválást. Ezen új találmányom a

BÁTORI MAGYAR ÚJ ENYV, mely kizárólag csak nálam kapható. — 100 kiló 25 korona. 26—

Értesítés.

A nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozom, miszerint **Nagys. Rácz György Jolánföldi szőlőtelepét és kertészetét**, melyet 10 éven át kezeltem, a mai napon átvettem. Főtörekvésem lesz az igen t. vásárló közönséget a legjobb kiszolgálásban részesíteni, a Jolánföldi szőlőtelep jó hírnevét továbbra is fenntartani és fejleszteni.

Midőn ezt becses tudomásukra hozom, egyben jelzem, hogy a Jolánföldi szőlőtelepemre kapható:

1. Szokványminőségű gyök. és sima zöld-ojtvány.
2. Amerikai és Európai gyök. és sima vessző.
3. Gyümölcs és utszéli fák, valamint a minden mást felülmuló

Maclura Aurentiaca élősövény.

A nagyérdemű közönség b. jóindulatát kérve, vagyok tisztelettel

Manhold Kálmán

Rácz György Jolánföldi szőlőtelepének bérlője.

6-6

PÉNZ

4⁰/₁₀-OS törlesztéses kölcsönöket nyujtok budapesti és külföldi elsőrangu pénzüintézetektől a földbirtok és ingatlan 1/4 értékeig I. és II. helyre 15-65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1-15 évi terjedő időre gyorsan és diszcreten. Bank- és magánadósságok convertálása

LANG SAMU

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca, 12.

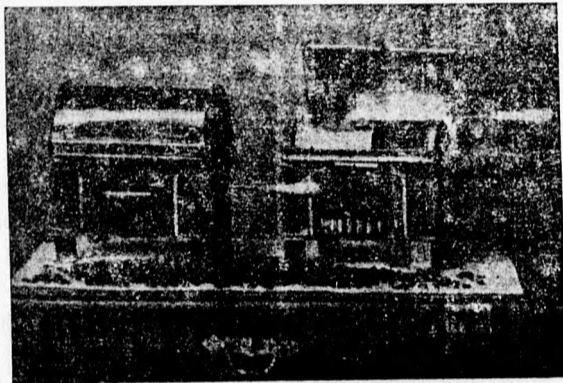
A kölcsön nem záloglevelekben, hanem készpénzben lesz folyósítva. Értékpapírok és részvények a legmagasabb napi ártolyam mellett megvételnek.

9-10

(Válaszbélyeg.)

Szenzációs találmánynak

van elismerve a mi kávépörkölő készülékünk, amelynek egyetlen háztal. ásbólsem szabad hiányozni.

Ingyen!

Ingyen!

41—

Kezelése egyszerű és mégis 70% megtakarítással jár, amennyiben a pörkölésnél semmi sem veszít erejéből a kávé, mert az páramentesen pörköl és hűti.

Egy pörkölő beszerzési ára 16 kor. és mi dacára ennek, ingyen küldünk minden megrendelőnek egyet, ha az egész országban elismert jöminőségű, itt felsorolt kávéfajokból külön vagy vegyesen kísérletképp egy 5 kiló postacsomagot utánvétellel megrendel.

1 kg. Portorikó-kávé	1.30 frt.	1 kg. Gyöngy-kávé finom	1.60 frt.
1 " Portorikó-kávé finom	1.50 "	1 " Gyöngy-kávé legfinomabb	1.90 "
1 " Kuba-kávé	1.70 "	A kávéhoz csomagolható:	
1 " Kuba-kávé finom	1.90 "	1/4 kg. Mandarin-tea	1.60 frt.
1 " Mokka-kávé	1.40 "	1/4 " háztartási tea	1.25 "
1 " Mokka-kávé finom	1.60 "	1/4 " Császárkéverék	2.— "
1 " Mokka-kávé legfinomabb	1.90 "	1 csomag Törmelék	—39 "
1 " Arany-Jáva-kávé	1.40 "	Czélunk ezen kedvezményenél vevőkört és bizalmat szerezni.	
1 " Arany-Jáva-kávé finom	1.60 "		
1 " Arany-Jáva-kávé legfin.	1.90 "		

Fent említeti kedvezményben minden megrendelő csupán egyszer részesülhet: **VERTESI M. és FIA** kávé- és teakivitel vállalat **Duna-Földváron.**

Sok ezer ember egészségét

fogja megvédeni a legújabb, szabadalmazott

„Japán“ kloset-ülés.

Minden árnyékszékre alkalmazható.

Vizöblítés nélkül!
Teljesen szagtalan!
A legnagyobb tisztaság!
Nem fagyhat be!
Nem dugulhat be!
Léghezátmentes!

Betegápolási cikkek. Szobaklosettek.

Betegelő kocsi.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen.

Guttman L. kloset-gyár

BUDAPEST, IV. Városház utca 2. szám

(Köszönth Lajos utca sarkán.)

6-13

Bács község előljáróságától.

1671 szám. 904. kig.

Pályázati hirdetmény.

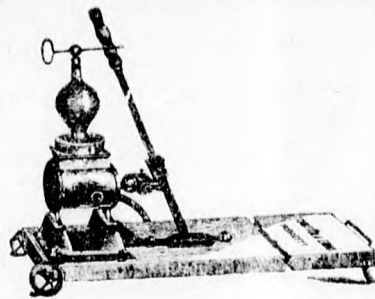
Bács község jegyzői irodájában f. é. **december hó 1-től** hét hónapra vagyis 1905. évi június hó végéig terjedő időre egy a jegyzői teendőkben teljes jártasságot bíró egyén alkalmazást nyer.

Fizetése előleges havi 66 kor. 66 fillér, a község pénztárából.

Kérvények f. évi december hó 8-ig alulírott előljáróságnál nyujtandók be.

Bács, 1904. nov. 26.

Előljáróság.

Borszivattyúk és

borszűrők

valamint az összes pinczefelszerelési cikkek, nevezetesen:

Amerikai **GUMI-TÖMLŐK**,

rézcsapok, borlefejtő edények, szellőzők, bormérők. **Palaczkmosó, palaczköltő, dugaszoló és kupakoló gépek.**

Parafadugók, ónkupakok, palaczkok!

Schottola Ernő czégnél

BUDAPEST, VI., Foncziér-palota.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

ALFA-SEPARATOR RÉSZV.-TÁRSASÁG BUDAPESTEN

VI. LOMB-UTCZA 11.

Tejgazdasági gépgyár.

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.
Tejszövetkezetek és tejelepek berendezése.
Árjegyzék, tervek és költségvetések díjmentesen.
Alfa Laval Separatoraival eddig több mint 600 első díjat nyertek. — Évi gyártás körülbelül 60 000 darab 45—

RADITS LŐRINCZ PÉCSETT

1884. óta fennálló
Kádár-telep.

A kor követelményeinek megfelelőleg gazdagon felszerelt műhelyeivel és nagy dongafa-raktárával

versenyen fölül áll.

A legkötönyebb anyagból készít
boros, sörös és szesz hordókat,
lajtákat, kádakat a legkisebbtől a legnagyobbig, bármilyen mennyiségben, gyorsan, pontosan, lelkiismeretes kiszolgálás mellett a lehető legjutányosabb áron
Elvállal úgy magános, mint üzleti vagy
Uradalmi pinczeberendezéseket,
javításokat s minden e szakmába vágó munkát.
Kész hordókban állandó raktár.
Meghívásra bárhol megjelen. 36—

Óriási készlet továbbtenyésztésre és nemestésre szolgáló gyümölcsfák, sorfák, diszfák és diszeserjék esemetéből. Igen nagy készlet a legjobb 30 fajta sövény-csemetéből. Magastörzsű és bokoralaku köszméte és ribizke a legfinomabb angol diszfajtaiból. Málnák, szamóczák. Magastörzsű, futó és szomorú rózsák. Igen nagy választék télálló évelő virágokból. Saját termesztésű és valódi Erfurti konyhakerit és virágmagvak. Magvak és évelő virágoknál minden 5 koronát meghaladó rendelést bérmentve szállítunk. Árjegyzék kívánatra ingyen küldetnek. Eötvös Lajos és Társai kereskedelmi kertészete és magkereskedése Tarcal, Zempléni. 10—30

Véd-
jegy.

A Zalathnai kénkovand-ipar
részvény-társaság

Brassói kénsv-
és műtrágya-gyára

ajánlja legjobb minőségű mindennemű

műtrágyáit

t. e. a gazdaközönség becses figyelmébe. Ajánlatokkal készséggel szolgál a

KÖZPONTI IRODA
Budapest,
IV. Mária Valéria utca 7.

77—

Legujabb rendszerű

SZÉNSAVAS-

bor- és sörkímérő-készülékek, fűrdőkészülékek, (föltűnést keltő gyógyeredményekkel) hűtő és jéggyártógépek és telepek, szikvizgyártógépek, teljes berendezések és az összes e szakmába vágó szükségleti cikkek, továbbá fémárúk, nevezetesen pincefőlszerelési cikkek, staniol palackkupakok kaphatók jóállás mellett, kitűnő minőségben.

Dr. Wagner és Társai

egyesült gyárak, mint betéti társaság

Budapest, IX., Tinódy-u. 3. Bécs, XVIII.

Tömeggyártás, tehát olcsó árak. — Kedvező fizetési feltételek.

Képes árjegyzék a gyár bármely osztályából ingyen és bérmentve küldetnek. Nagyobb vidéki városokban jártas képviselők kerestetnek. 46—

A „Lóhere“ védjegyű

THOMAS-SALAK

a legjobb és legolcsóbb

foszforsavtrágya

az összes kalászos, lóhere, takarmány és kapásnövény, kertivetemény alá, valamint rét és legelő, főleg komló és szőlőkre.

Ezen thomassalak hazánkban, a legutóbbi években eszközölt trágyázási kísérletek alkalmával, kizárólag kitűnő eredményt mutatott fel.

Csak a „Lóhere“ védjegyű thomassalak származik a csehországi Thomasművekből.

A „Lóhere“ védjegy kezeséget nyújt az áru föltétlen tisztasága, idegen anyagoktól való mentessége és legnagyobb mérvű oldhatósága tekintetében.

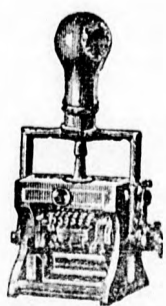
Árajánlatok, szakiratok és bármely irányban kívánt felvilágosításokkal készséggel szolgál a

Csehországi Thomasművek eladási Irodája,

Bécs.

Vezérképviselője Magyarországon:

LÁSZLÓ MARCELL, Budapest, VI. Teréz-körut 22. 77—

Kivatalos

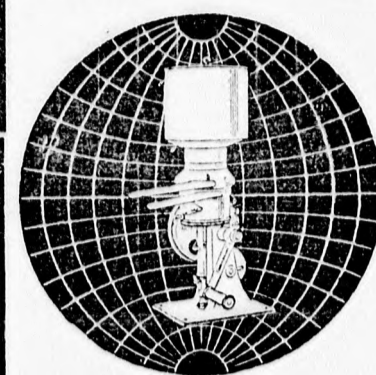
bélyegzőket, pecsétnyomókat, keletbélyegzőt, számozó gépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az Első magyar ruggyanta bélyegzőgyár és intézet:

GEDULDIGER HUGÓ vésnök
Budapest, VI. Váci körut 17. sz.
A Bácsmegegyi
Gazdaszövetség szállítja.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

78—

Fontos a tejgazdaságban a GLOBE SEPARATOR.

Teljes tejszövetkezeti berendezések, kézierő- és turbina hajtásra, ugyszintén mindennemű tejgazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj- és sajtgyártáshoz.

Legelőnyösebben szállít az Első magyar tejgazdasági gép- és eszközgyár

FUCHS és SCHLICHTER

BUDAPEST, VI. Jász-utca, 7. sz.

Árjegyzék, költségvetések, tervek ingyen és bérmentve.

Vaj kivétel! Friss vajat és turót évi kötés mellett minden mennyiségben a legmagasabb áron átvesszünk. 42—

Gyümölcsöt,

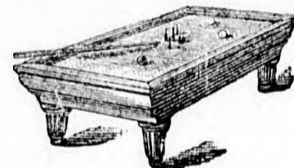
nemes fajta, télen át tartóssat szállítok utánvétellel, ab Budapest:

szerecsika-, jeges- és reinett-
almát 100 drbonként 4 kor.
körtét 100 „ 6 „

Utolsó vasuti állomás megjelölését kérem.

Perlesz Fülöp

Terézkörut, 4. a.

Márton István

első alföldi tekeasztal-gyártó ipartelep,
SZEGED, Boldogasszony-sugarut 58. sz.

Legujabb szerkezetű fordítható tekeasztalok jóállás és kedvező fizetési feltételek mellett. Régi tekeasztalok becsereleése méltányos áron. Teljes kávéházi berendezések, tekeasztalok átvonása és javítása. Raktáron tart dákókat és mindenféle kávéházi felszereléseket.

Rajzok és költségvetések ingyen. 38—40

Szuperfoszfátot

STASSFURTI KAINITOT
szavatolt 12.4° tiszta káli — 23—24° kén-
savas káli tartalommal

Stassfurti káli trágyasót

szavatolt 40° tiszta káli — 74—76° kén-
savas káli tartalommal

kovasavas kálit

(dohánytrágyázásra)
továbbá mindennemű műtrágyaféléket,
azonkívül rézgáliczot (98—99%) elismert
kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“

Műtrágya, kénsv és vegyi ipar
részvénytársaság 89—
Budapest, V., Fürdő-utca 8.